

KYRNER LYBELSKI

PISMO CODZIENNE.

Po konferencji czterech

LONDYN, 10.4. Zamknięta onegdaj konferencja czterech mocarstw pozostanie unikatem w historii dyplomacji powojennej, jako monumentalny przykład lekkomyślnego traktowania spraw międzynarodowych. Wynik taki musi być zapisany na osobisty rachunek Mac Donalda, który wbrew fachowym ostrzeżeniom ministerium spraw zagranicznych, że konferencja taka zupełnie nieprzygotowana, udać się nie może, zwołał ją, licząc widocznie na to, że swym osobistym magnetycznym wpływem przewycięży w dwudniowej konferencji wszystkie gospodarcze i polityczne przeciwności, dzielące 4 mocarstwa, które wzięły udział w konferencji. Przez cały czas jej trwania minister spraw zagranicznych, sir John Simon, był ostentacyjnie usunięty od czynnego udziału w rozmowach. Dziś mówi się powszechnie o zmierzchu Mac Donalda, którego karjera polityczna skończy się zapewne przed rozpoczęciem jesiennej sesji parlamentu. Rozpadnięcie się konferencji wytworzyło coś w rodzaju chaosu w sytuacji międzynarodowej. Tutejsze sfery finansowe liczą się z możliwością bankructwa co najmniej trzech państw europejskich w najbliższej przyszłości, która rozpocznie najbardziej krytyczną fazę obecnej depresji światowej. Gielda zareagowała wczoraj na fiasco konferencji obniżeniem wszystkich kursów europejskich z wyjątkiem pożyczki polskiej, która utrzymuje mocną tendencję.

WIEN, 10.4. Na dzisiejszym posiedzeniu rady ministrów, kanclerz Buresch referował wynik konferencji londyńskiej i sprawę stworzonej tym wynikiem sytuacji politycznej. Rada ministrów poleciła komitetowi gospodarczemu ministrów przygotowanie natychmiast wniosków, dotyczących ograniczenia przywozu do Austrii, tudzież wprowadzenia cel preferencyjnych. Połączenie to jest b. znamienne dla stanowiska rządu austriackiego. Dopóki istniała nadzieja, że plan francuski Tardieu przyberze konkretne kształty, rząd nie chciał wprowadzać w życie ograniczeń importowych, zapowiedzianych w apelu Burescha do mocarstw, dnia 16 lutego, przez rząd austriacki zdaje się nie wierzyć już w ulgi ze strony wielkich mocarstw i dlatego przystępuje do samoobrony pod kątem widzenia poprawy austriackiego bilansu handlowego. Ponieważ Austria sprzedawca z Polski głównie surowce, zakazy przywozowe nie wywrą większego wpływu na austriacko-polskie stosunki handlowe.

RZYM, 10.4. Niepowodzenie konferencji londyńskiej sprawiło poważny zawód tutejszym sferom politycznym. Ażkolwiek od początku zapatrywano się w Rzymie sceptycznie na ostateczne wyniki narad londyńskich, jednak według wyrażanej tu opinii, przezorność nakazywała nie przerywać prac, dopóki się nie ustali poglądów przynajmniej w zasadniczych tezach, które były celem konferencji 4 mocarstw.

„Giornale d'Italia” ogranicza się do ostrej krytyki projektu Tardieu, który uważa za sprzeczny z zagadnieniami gospodarczymi Europy i za nierelalny. Pismo to zarówno jak inne dzienniki ostro komentuje narady londyńskie, zestawiając ich słabość i chwiejność z oświadczeniem wielkiej rady faszystowskiej. Ton tych oświadczeń jest taki, iż czas skończyć z procedurą dotychczasowych narad, jedynym bowiem

środkiem przełamania kryzysu światowego jest przyjęcie tez Mussoliniego; czyli umorzenie długów wojennych i reparacji oraz rewizji traktatów.

Godnie jest zaznaczyć — pisze dziennik — iż wielka rada faszystowska pragnie powierzenia sprawy rewizji Lidze narodów, jeżeli bowiem zagadnienie to usunie się z pod kontroli wielkich mocarstw, możliwa się stać może próba rozwiązania tych spraw przy pomocy gwałtu.

„Lavoro fascista” pisze, iż konferencja londyńska zakrawa na kamedię. Wszystko to grozi katastrofą — jenerałną. Wochy nie powinny też przykładać do tego ręki.

BUKARESZT, 10.4. Negatywny przebieg konferencji londyńskiej komentowany jest w politycznych kołach rumuńskich nader żywo. Dziennik „De-

mineata” podkreśla, że odroczenie rozstrzygnięcia projektu francuskiego zmusi kilka państw nadduńskich do nadzwyczajnych zarządzeń finansowych.

Dziennik „Argus” żąda, by kraje Małej Ententy zajęły jasne stanowisko, gdyż milczenie do niczego nie doprowadzi. „L'Independance Roumaine” stwierdza, że należało zaraz na początku obrad londyńskich wystąpić z wnioskiem o partym na danych liczbowych przez co sprawa posunęłaby się znacznie naprzód. Dziennik wyraża nadzieję, że uda się jeszcze Francji znaleźć rozwiązanie problemu środkowo europejskiego. Według dziennika „Lupta” panuje w kołach dyplomatycznych wrazenie, że Francja odstąpi najmie się tylko sprawami swych sojuszników środkowo europejskich.

Zamach na dr. Luthera

BERLIN, 10.4. (Pat.) Wczoraj wieczorem dokonano zamachu na prezydenta Banku Rzeszy, dr. Luthera. W chwili, gdy zamierzał on na dworcu Anhaltskim wsiąść do pociągu, by udać się do Bazylei na posiedzenie międzynarodowego Banku, dano do niego kilka strzałów, lecz żaden z nich nie trafił, tak, iż Luther wyszedł bez szwanku i zaczął w tyle zimnej krwi, iż nie odwołał swej decyzji wyjazdu. Sprawców aresztowano natychmiast. Są to dwaj młodzi ludzie, którzy jednak nie chcą wyjawić pobudek. Jakimi kierowali się w zamachu. Nie wiadomo też, czy celując do Luthera, nie wzięli go za kogo innego.

BERLIN, 10.4. Pat. Szczegóły zamachu na dr. Luthera, prezydenta Banku Rzeszy, są następujące: dr. Luther około godz. 21-ej w towarzystwie członków delegacji niemieckiej, odjeżdżał do Genewy, znajdując się na peronie dworca poczdamskiego.

W momencie, gdy dr. Luther za-

mierzał wsiąść do pociągu, podeszło doń dwóch elegancko ubranych mężczyzn, z których jeden dał kilka strzałów rewolwerowych, — jedna z kul zadrasnęła dr. Luthera w ramię. Znajdujący się w pobliżu dr. Luthera drugi, również elegancko ubrany pan, zwrócił się do obecnego na peronie urzędnika kolejowego, z żądaniem aresztowania sprawcy zamachu. Jak donosi biuro Wolfa, stwierdzono, że ów pan należał sam do spisku. Sprawca zamachu z ironicznym uśmiechem oddał rewolwer agentowi straży kolejowej i pozwolił się aresztować. Sprawcy zamachu, 34 letni Werner Kertschner i niejaki dr. Rosen, odmówili wszelkich zeznań. Według dochodzeń policji, trzeci uczestnik spisku zbiegł.

Wiadomość o zamachu na dr. Luthera rozniósł się lotem błyskawicy po całym Berlinie i wywołała olbrzymie wrazenie. Krają najrozmaitsze pogłoski o motywach zamachu.

Uznanie Niemców dla programu Mussoliniego

BERLIN, 10.4. Wytuczne wielkiej rady faszystowskiej, nakreślone ręką Mussoliniego, które przytacza — cała prasa bez wyjątku na naczelnych miejscach, wywołują tutaj ogólny poklask nietylko prasy pravicowej, zawsze z Włochami kokietującej, lecz nawet wrogo wobec faszystów nastrojonej prasy demokratycznej. Wytuczne te, które zalecają przewyciężenie kryzysu światowego przy pomocy skreślenia reparacji, zniesienia murów celnych, rewizji traktatu wersalskiego i t.d., indetyfikują się prawie w zupełności z żądaniami Niemiec, spotykają się więc z uznaniem nawet demokratów, którzy oświadczają, że na takiej podstawie można przystąpić do współpracy z faszystami, o ileby nie zechcieli oni mieszać się w przyszłość do polityki wewnętrznej Niemiec. (Aluzja do hitlerowców).

Pozatem podkreśla się tu z naciskiem zapowiedź Wloch, iż zastanawiają się one nad swem ustosunkowaniem się do Ligi Narodów, co interpretowane jest w Berlinie, jako ulga Wloch do ewentualnego ich usłuszenia z Ligi, o czym i w Niemczech w ostatnich czasach niejednokrotnie

mówiono. Powyższe zalecenia rady faszystowskiej dają Niemcom nowy asumpt do rychłego utworzenia wspólnego frontu niemiecko-włoskiego.

Spór angielsko-irlandzki

LONDYN, 10.4. Spór irlandzko-angielski o usunięcie w konstytucji irlandzkiej przysięgi wierności koronie angielskiej będzie rozstrzygnięty dopiero na konferencji w lipcu.

Nowa umowa górnicza

LONDYN, 10.4. Dział rozpoczynają się rokowania górników z właścicielami kopalni o nową umowę, ponieważ dotychczasowa upływa 8 lipca.

Aresztowanie p. Hanau w Paryżu

— Aresztowano tu p. Hanau pod zarzutem kradzieży poufnych dokumentów. Przed aresztowaniem zamknięty został dziennik, przez nią wydawany „Le Force”.

Powrót Marszałka J. Piłsudskiego

KAIR, 10.4. (P. A. T.) — W przeddzień wyjazdu marszałka Piłsudskiego z Egiptu odwiedził marszałka arcybiskup obrządku koptyjskiego, aby w imieniu i z polecenia głowy tego obrządku, patriarchy Jana VII, wręczyć marszałkowi w darze złoty krzyż i różaniec, wraz z piśmem odroczonego patriarchy. Z polecenia p. marszałka kpt. Lepecki rewizytował patriarchę i złożył mu w imieniu marszałka podziękowanie.

P. A. T. donosi z Kairu: Dnia 8-go b. m. wieczorem marszałek Piłsudski odjechał z Egiptu. Na dworcu w Kairze zegnali marszałka imieniem króla Fuada — wielki szambelan Zulfikar Pasza, imieniem premiera — dyrektor protokołu Russel Pasza, w imieniu poselstwa polskiego w Kairze — p. p. Waliński i Benis. P. marszałek Piłsudski wyraził podziękowanie za serdeczne przyjęcie przedstawicieli króla i przedstawicieli władz egipskich. Rząd egipski oddał do dyspozycji marszałka wagon salonowy.

W drodze do Aleksandrii towarzyszył p. marszałkowi sekretarz poselstwa p. Waliński, zastępujący chorego posła. W Aleksandrii odprowadzał marszałka na okręt brat królowej, Sabry Pasza, który jest gubernatorem Aleksandrii. Marszałek jest wypoczęty i w doskonałym zdrowiu.

Dymisja ministra

PRAGA, 10.4. (Pat.) — Minister kolei, Mlloch, podał się do dymisji, co ma związek z podniesieniem podatku obrotowego. Stronictwo Zwinostenców występuje z koalicji rządowej i przechodzi do opozycji. Nie wywoła to jednak kryzysu w koalicji rządowej, gdyż i bez Zwinostenców koalicja będzie miała większość w parlamencie. Na miejsca Mllocha mianowany jest szef sekcji w ministerjum kolei, Hula, jako minister urzędnik.

Cła ochronne w Anglii

LONDYN, 10.4. Komisja taryfowa opracowała nową skalę cel ochronnych, która będzie obowiązywała od 1 maja. Mianowicie istniejące cła będą zmniejszone i podniesione do 30 proc. od wartości towarów gotowych i 20 proc. od półfabrykatów.

Odnieża zarobków w przyszłym tygodniu

Nadzwyczajna komisja pojednawczo-arbitrażowa pod przewodnictwem komisarza demobilizacyjnego inżyniera Maska rozpatrywała dziś zarząd zarobkowy w cynkownikach. Po kilkugodzinnej naradzie komisja wydała orzeczenie, którego mocą płace w hutnictwie cynkowym na Śląsku obniżone zostaną o 7 proc. Jak wiadomo, przedsiębiorcy żądali obniżki o 12 proc. Orzeczenie wchodzi w życie z dniem 20 kwietnia. Wypowiedzenie płac nastąpić może 30 września 1932 r.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

— Wśród kół republikańskich w Królewcu panuje oburzenie na dyrektora rozgłośni radiowej w Królewcu Beisego, który miał się sprzeciwić nadaniu mowy propagandowej, które kanclerz Brünig wygłosił w dniu 9 kwietnia w Królewcu. Kurant pogrążki, że dyrektor Beise zostanie przywrócony do pracy ze swego stanowiska, o ile się nie zgodzi na transmitowanie tej mowy.

